

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

Αθήνα

Ταχ. Δ/ση : Μεσογείων 119
Ταχ. Κώδικας : 11526 Αθήνα
Πληροφορίες : Ε. Καμπράγκου
Τηλέφωνο : 2131513493
e-mail : e.kampragou@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ:

**Υπηρεσία Συντονισμού ΥΠΕΝ
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών
Θεμάτων**

ΚΟΙΝ:

**Γραφείο Γενικού Γραμματέα Συντονισμού
Διαχείρισης Αποβλήτων**

**ΘΕΜΑ: Η με αριθμ. πρωτ. 2883/29-01-2024 Ερώτηση βουλευτών της Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ-Κίνημα
Αλλαγής με θέμα «"Καταρρέει" η ανακύκλωση στην Ελλάδα»**

**ΣΧΕΤ.: (α) Η με αρ. πρωτ. 2883/29-01-2024 Ερώτηση βουλευτών της Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ-Κίνημα
Αλλαγής με θέμα «"Καταρρέει" η ανακύκλωση στην Ελλάδα» (αρ. πρωτ.
ΔΔΑ/10373/158/30-01-2024**

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ. 2883/29-01-2024 Ερώτησης βουλευτών της Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ –
Κίνημα Αλλαγής και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας μας σας επισημαίνουμε τα
ακόλουθα:

Α) Με τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 4819/2021 (Α' 129) και με σκοπό την επίτευξη
ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας τέθηκαν μια σειρά ελάχιστες υποχρεωτικές απαιτήσεις για τα
Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ), σε συνάρτηση με τη δυναμικότητα επεξεργασίας
εισερχόμενων υλικών, σε βασικό εξοπλισμό, και παράλληλα σε επιπλέον συνιστώμενο εξοπλισμό
για καλύτερες επιδόσεις. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Εταιρείας Αξιοποίησης
Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ ΑΕ) από τα συνεργαζόμενα με αυτήν ΚΔΑΥ, μόνο πέντε (5) εξ αυτών δεν
πληρούν τις απαιτήσεις που έχουν τεθεί και αφορούν στο βασικό εξοπλισμό που υποχρεούται να
διαθέτει ένα ΚΔΑΥ με βάση τη δυναμικότητά του.

Επίσης, για τον υπολογισμό της πραγματικής ανακύκλωσης και των προσμίξεων στους κάδους
χωριστής συλλογής αποβλήτων συσκευασίας που αντιστοιχεί ανά Δήμο, εκδόθηκε η υ.α.
ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/77949/1247/2023 (Β' 4732) με τίτλο «Υπολογισμός ανά Ο.Τ.Α. α' βαθμού των ποσοτήτων
των αποβλήτων συσκευασιών και λοιπών ανακτώμενων υλικών καθώς και των προσμίξεων, στο
ρεύμα των εισερχομένων αποβλήτων σε ΚΔΑΥ».

Β) Η χωριστή συλλογή των επιμέρους ρευμάτων αποβλήτων (βιοαπόβλητα και ανακυκλώσιμα
υλικά) αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα για το ΥΠΕΝ και κεντρικό άξονα σχεδιασμού στο Εθνικό
Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και κατ' επέκταση στα υπό αναθεώρηση Περιφερειακά Σχέδια
Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ).

Ειδικά για τα βιοαπόβλητα, τα οποία αποτελούν ρεύμα προτεραιότητας, έχει τεθεί υποχρέωση
χωριστής συλλογής αυτών, από τους ΟΤΑ α' βαθμού, σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 4819/2021.

Βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή της παραπάνω υποχρέωσης αποτελεί η ολοκλήρωση των αναγκαίων υποδομών συλλογής και επεξεργασίας. Κατά συνέπεια, η ολοκλήρωση των διαδικασιών κατασκευής και λειτουργίας του συνόλου των απαραίτητων μονάδων αποτελεί κύρια προτεραιότητα του ΥΠΕΝ. Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται σε επόμενο σημείο του παρόντος, οι Μονάδες Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) θα μετεξελιχθούν σε Μονάδες Ανάκτησης Ανακύκλωσης (ΜΑΑ), οι οποίες θα περιλαμβάνουν και διακριτή επεξεργασία χωριστά συλλεγόντων βιοαποβλήτων. Οι Μονάδες Επεξεργασίας Βιολογικών Αποβλήτων (ΜΕΒΑ) αυτές, από κοινού με τις αποκεντρωμένες ΜΕΒΑ που προγραμματίζονται ή υλοποιούνται, θα καλύψουν τις ανάγκες της χώρας για την επεξεργασία των βιολογικών αποβλήτων.

Στο πλαίσιο επικαιροποίησης/αναθεώρησης των ΠΕΣΔΑ, θα δοθεί έμφαση στο βαθμό ανάλυσης των απαιτούμενων παρεμβάσεων, ώστε να τεκμηριώνεται η τήρηση της ιεράρχησης των αποβλήτων, με έμφαση στη χωριστή συλλογή των αποβλήτων και θα εξεταστούν εναλλακτικές ώστε να επιλεγεί τεκμηριωμένα η βέλτιστη λύση, για τη χωριστή συλλογή, για κάθε Περιφέρεια, στη βάση των ιδιαιτεροτήτων της (αστικοί, αγροτικοί ΟΤΑ, πυκνότητα πληθυσμού, κ.α.), με την οποία θα επιτυγχάνονται οι απαιτούμενοι στόχοι χωριστής συλλογής και ανακύκλωσης.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στις επιλογές, ιδίως ως προς τον αριθμό των χωριστά συλλεγόντων ρευμάτων αποβλήτων, αυτές θα περιλαμβάνονται στα αναθεωρημένα ΠΕΣΔΑ κατόπιν της με αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/14931/1863/07-11-2023 εγκυκλίου του ΥΠΕΝ, διακριτά για τις αστικές, τις αγροτικές, τις δυσπρόσιτες περιοχές, τις περιοχές με υψηλή τουριστική κίνηση κ.ά. κατά περίπτωση περιοχές. Επίσης, προβλέπεται για κάθε χωριστά συλλεγόμενη κατηγορία αποβλήτων (όπως χαρτί/χαρτόνι, πλαστικό, μέταλλο, γυαλί), και σε σχέση πάντοτε με τις παραπάνω περιγραφόμενες περιοχές, να πραγματοποιηθεί ανάλυση, όσον αφορά στη μέθοδο συλλογής που συνιστάται να εφαρμοστεί, όπως κάδοι, πόρτα – πόρτα, γωνιές ανακύκλωσης κ.ά., από την οποία θα προκύπτει η επιλογή της προτεινόμενης μεθόδου συλλογής. Στα αναθεωρημένα ΠΕΣΔΑ θα πρέπει να προσαρμοστούν τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων.

Περαιτέρω και προς υποβοήθηση των Δήμων με σκοπό την αύξηση των επιδόσεών τους στην ανακύκλωση και ιδιαίτερα εκείνων που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα προβλήματα λόγω ιδιόζουσας γεωμορφολογίας, για την ανάπτυξη του δικτύου χωριστής συλλογής θα αναλάβει το ΥΠΕΝ μια σειρά πρωτοβουλιών, με προτεραιότητα την υποβοήθηση ορεινών και νησιωτικών δήμων με μικρό πληθυσμό στην απόκτηση του αναγκαίου εξοπλισμού για τη συλλογή βιοαποβλήτων, καθώς και ανακυκλώσιμων υλικών.

Γ) Το ΥΠΕΝ έχει δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα στη δημιουργία των Μονάδων Επεξεργασίας Αποβλήτων στη χώρα. Αυτές έχουν πολύ μεγάλη σημασία για την ορθή διαχείριση των αποβλήτων, καθώς, πέραν της ανάκτησης ανακυκλώσιμων υλικών και βιοαποβλήτων, παίζουν καταλυτικό ρόλο αφενός στη μείωση της ποσότητάς τους προς ταφή και αφετέρου στον περιορισμό, έως τελικά να επιτευχθεί η εξάλειψη, της διάθεσης ανεπεξέργαστων αποβλήτων σε χώρους υγειονομικής ταφής, όπως ρητά προβλέπεται στην οδηγία της ΕΕ για την υγειονομική ταφή (1999/31/ΕΚ).

Δίνεται έμφαση στην ολοκλήρωση της δημιουργίας του δικτύου υποδομών Μονάδων Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) και στην αναβάθμισή τους σε Μονάδες Ανάκτησης Ανακύκλωσης (ΜΑΑ). Στην τροποποίηση του ΕΣΔΑ (ΠΥΣ 5/18-4-2023) προβλέπεται η μετεξέλιξη των ήδη προβλεπόμενων ΜΕΑ σε ΜΑΑ, ενώ παράλληλα δρομολογείται και η τροποποίηση υφιστάμενων ΜΕΑ σε ΜΑΑ. Σημειώνεται ότι οι ΜΑΑ είναι μονάδες στις οποίες πραγματοποιείται μηχανική διαλογή των χωριστά συλλεγόντων ανακυκλώσιμων υλικών και βιολογική επεξεργασία του χωριστά συλλεγόντος οργανικού κλάσματος των αστικών αποβλήτων είτε με αερόβια διεργασία είτε με

αναερόβια χώνευση, ενώ παράλληλα παραλαμβάνονται ποσότητες υπολειμματικών σύμμεικτων αστικών αποβλήτων (ΑΣΑ), οι οποίες θα βαίνουν διαχρονικά μειούμενες, για μηχανική και βιολογική επεξεργασία.

Για το σκοπό αυτό, για τις ΜΕΑ που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο των ΠΕΣΔΑ της περιόδου 2016-2020 και έλαβαν χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ 2014-2020 στις διακηρύξεις των σχετικών διαγωνισμών περιλαμβάνεται «προαίρεση» ώστε να υπάρχει δυνατότητα το έργο να προσαρμοστεί τεχνολογικά, όπου απαιτείται και να ολοκληρωθεί ως ΜΑΑ και με πόρους της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, εφόσον απαιτείται. Οι μονάδες που δεν έχουν ήδη δρομολογηθεί και σχεδιάζονται εκ νέου στο πλαίσιο των υπό αναθεώρηση ΠΕΣΔΑ θα προβλεφθούν εξ αρχής ως ΜΑΑ και θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ» της περιόδου 2021-2027 με ποσοστό συγχρηματοδότησης (κοινοτικής στήριξης) που θα εξαρτάται από τις ποσότητες των χωριστά συλλεγέντων ρευμάτων που θα οδηγούνται στις ΜΑΑ.

Σήμερα η κατάσταση σε ότι αφορά τις ΜΕΑ – ΜΕΒΑ στη χώρα είναι η ακόλουθη:

- Σε λειτουργία: 12
- Σε στάδιο ολοκλήρωσης κατασκευής: 6
- Υπό κατασκευή: 14
- Σε διαγωνιστική διαδικασία: 17

Δ) Το τέλος ταφής αποτελεί οικονομικό εργαλείο (Παράρτημα IVα ν.4819/2021) για την εφαρμογή της ιεράρχησης των αποβλήτων και τον περιορισμό της υγειονομικής ταφής. Στον ν. 4819/2021 και ειδικότερα στο άρθρο 38 αυτού, προβλέπεται η επιβολή του τέλους ταφής στους ΟΤΑ α' βαθμού από 01.01.2022, το οποίο ορίζεται στο ποσό των 20 ευρώ ανά τόνο αποβλήτων για το έτος 2022, και αυξάνει κλιμακούμενο έως το ποσό των 55 ευρώ ανά τόνο. Σημειώνεται ότι το αρχικό πόσο (20 ευρώ) ορίστηκε σχετικά χαμηλό σε σχέση με άλλα Κράτη Μέλη (σύμφωνα με τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, για το έτος αναφοράς 2023, ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 40 ευρώ/τόνο) λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση στην ανάπτυξη του δικτύου υποδομών αλλά και τη βιωσιμότητα των ΟΤΑ α' βαθμού.

Με τον ν. 5069/2023 (Α' 193) τροποποιήθηκε το άρθρο 38 του ν. 4819/2021 και εισάγονται διαδικασίες και χρονοδιαγράμματα για τον υπολογισμό και τη χρέωση του τέλους ταφής στους ΟΤΑ α' βαθμού (σε εξαμηνιαία βάση), ενώ παράλληλα καθορίζεται ο τρόπος καταβολής αναδρομικά του τέλους ταφής για το 2022 και η είσπραξη του οφειλόμενου ποσού για το α' εξάμηνο του 2023. Συμπληρωματικά, καθορίζονται πρόσθετες χρεώσεις και προσαυξήσεις για τους ΟΤΑ α' βαθμού που δεν θα υποβάλλουν τα σχετικά στοιχεία των ποσοτήτων που απαιτούνται.

Ήδη επιβάλλεται το τέλος ταφής, και αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο στη μείωση των αποβλήτων και στην επίτευξη υψηλότερων ποσοστών ανακύκλωσης.

Το οφειλόμενο ποσό για το τέλος ταφής του έτους 2022 και του α' εξαμήνου του 2023 (ως το ήμισυ των ποσοτήτων του έτους 2022) προέκυψε από τα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ε) Πέραν των προαναφερόμενων και με σκοπό την υποβοήθηση των Δήμων, σε σχέση και με τις συστάσεις της με αρ. 06/2022 Έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την ανακύκλωση, επισημαίνουμε και τα ακόλουθα:

1) Το ΥΠΕΝ έχει εκδώσει στο πλαίσιο του έργου “Τεχνική υποστήριξη για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) της Ελλάδας” σχετικούς οδηγούς, όπως ενδεικτικά:

- Οδηγός βελτίωσης κοστολόγησης των υπηρεσιών διαχείρισης αποβλήτων για Δήμους,
- Εργαλείο πλήρους κοστολόγησης υπηρεσιών διαχείρισης αποβλήτων για Δήμους,
- Πρακτικός οδηγός πρόληψης παραγωγής αποβλήτων για Δήμους και για πολίτες,
- Οδηγός για τη χωριστή συλλογή αστικών αποβλήτων.

2) Στο ολοκληρωμένο έργο LIFE-IP “Εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας στην Ελλάδα” με συντονιστή εταίρο το ΥΠΕΝ, μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται: η εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων χωριστής συλλογής αποβλήτων και συστήματος πληρώνω όσο πετάω, η οργάνωση και λειτουργία κέντρων χωριστής συλλογής – επαναχρησιμοποίησης, καθώς και η ανάπτυξη και λειτουργία συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων.

3) Η Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων (ΓΓΣΔΑ) είναι εταίρος στην πρωτοβουλία «Σύμφωνο του Forum Κυκλικών Πόλεων για τη διαχείριση αποβλήτων ως πόρων», η οποία υπογράφηκε τον Μάιο του 2023, με κύριο στόχο την επιτάχυνση της μετάβασης των πόλεων σε κυκλικά μοντέλα διαχείρισης αποβλήτων.

4) Για την πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, και την υλοποίηση σχετικών εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, το ΥΠΕΝ υλοποιεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού το πρόγραμμα με τίτλο «Τα δημοτικά σχολεία πρωταθλητές στην ανακύκλωση». Επίσης, δράσεις ενημέρωσης υλοποιούνται και στο πλαίσιο του ανωτέρω έργου LIFE-IP.

Τέλος σημειώνεται ότι η ΠΑΑΕΥ στο πλαίσιο των εποπτικών της αρμοδιοτήτων (ν. 5037/2023) μεταξύ άλλων προβαίνει σε συγκριτική αξιολόγηση του κόστους αντίστοιχων υπηρεσιών διαχείρισης αποβλήτων που παρέχουν οι Δήμοι και διατυπώνει προτάσεις για τον εξορθολογισμό των σχετικών χρεώσεων.

Βασικό μέλημα του ΥΠΕΝ είναι η αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4819/2021 που εξαρτάται από την αμειωμένη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων στη διαχείριση των αποβλήτων συμπεριλαμβανομένων των Δήμων που αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο στο οικοδόμημα της χωριστής συλλογής – ανακύκλωσης. Το ΥΠΕΝ παρέχει τα εργαλεία που από κοινού με τα χρηματοδοτικά μέσα θα υποβοηθήσουν στην επίτευξη υψηλών επιδόσεων ανακύκλωσης.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνηση ή πληροφορία στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας.

Η Προϊσταμένη της Δ/νσης

Α. Αρφανάκου